

Beleidsplan

Stichting De Hoornse Schouw

HN1 en HN20, twee authentieke Nederlandse vissersschepen

De vissermanschouwen HN1 en HN20 zijn beide geregistreerd als 'varende monument' en gelden als uniek Varend (Hoorns) Erfgoed.

Stichting De Hoornse Schouw beijvert zich om deze schepen in optimale en originele staat te behouden en actief in te zetten voor voorlichting over en promotie van varend erfgoed.

De HN20 (gebouwd in 1934 bij van Goor in Monnickendam) is een van de laatste, nog tot 1986 vissende schouwen in Hoorn. Het schip werd in juni 1993 door Stichting De Hoornse Schouw aangekocht van familie De Beer, die hun visserijbedrijf voort zette met een motorkotter. Het gemeentebestuur van Hoorn stelde het geld voor aankoop en restauratie van de schouw beschikbaar.

Nadat onze vrijwilligers de buiskap hadden verwijderd en de boeisels weer op de oorspronkelijke hoogte hadden gebracht, werd het schip bij Scheepswerf Stoffberg in Enkhuizen vakkundig gerestaureerd. De zware Samofa motor werd vervangen door een lichtere Volvo Penta. Zo kwam de nadruk weer op het zeilen te liggen.

De HN20 voor de restauratie (1994), Een nieuw roer, een nieuwe mast

Buiskap eraf en boeisel verlaagd, een nieuwe houden dek, een mast maken

In 1995 kwam Stichting De Hoornse Schouw in het bezit van de HN1 (gebouwd in 1916 bij Heymans in Enkhuizen), die eerder toebehoorde aan de Hoornse vissersfamilie Blokker. De HN1 werd aan de stichting geschonken onder voorwaarde dat het schip gerestaureerd zou worden. De restauratie nam vier jaar in beslag.

Met de steun van donateurs en vrienden volgde vanaf eind 2008 een tweede grote restauratieronde. Ditmaal werd de bun compleet vervangen, tegelijk met het motorhok en delen van het vlak en de scheg. Vrijwilligers schraapten het schip helemaal kaal, sloopten de te vervangen onderdelen en verfden de schouw opnieuw in het vertrouwde rood-zwart. Op 17 april 2009 keerde de HN1 weer terug naar zijn thuishaven.

De HN1 voor (1995) en na de eerste restauratie (2001)

Onderhoud en restauratie

Anno 2025 verkeren de schouwen in uitstekende staat.

In 2020/2021 heeft de HN20 nog een restauratie ondergaan: alle verflagen zijn verwijderd en opnieuw aangebracht, een nieuwe trog (naar voorbeeld van de oude) is geklonken, gaten zijn gerepareerd en een groot deel van de oude motorfundering is verwijderd.

In 2022 is de HN1 op de kant gezet en is de oude verflaag verwijderd en opnieuw aangebracht. Gaten in de romp zijn gerepareerd.

Een deel van de reparaties, met name van de HN20, zijn uitgevoerd door scheepswerf Stofberg in Enkhuizen. Alle overige werkzaamheden zijn uitgevoerd door vrijwilligers van Stichting De Hoornse Schouw.

In het Centrum Varend Erfgoed op het Oostereiland zijn alle faciliteiten aanwezig voor deskundig onderhoud. Periodieke restauraties en vervanging van onderdelen blijven evenwel noodzakelijk voor de instandhouding van een varende monument.

‘Navigare necesse est’ – Varen is noodzakelijk

Een oud schip moet regelmatig zeilen. Dat is belangrijk om het in goede conditie te houden. Zeilen met zo'n oud vissersschip is een bijzondere belevenis die de vrijwilligers van de stichting graag met anderen willen delen.

Tijdens vaartochten maakt het publiek op levendige wijze kennis met de bijzondere eigenschappen van de schouw en met de Zuiderzeecultuur.

Een kleine tentoonstelling in het Centrum Varend Erfgoed en de ligging aan het Markermeer – een deel van de vroegere Zuiderzee – geven hieraan een extra dimensie.

Onze missie

Stichting De Hoornse Schouw is opgericht op 3 juni 1993. Onze missie is behoud van nationaal varend erfgoed in het algemeen en Hoornse Schouwen in het bijzonder. Daarnaast is het onze taak de betekenis van deze varende monumenten als representant van de verdwenen zeilvisserij en Zuiderzeecultuur verder uit te dragen.

Wij richten ons op een breed publiek: jong en oud, al dan niet met belangstelling voor cultuur en maritieme historie. We willen met name jongeren actief betrekken bij het behoud van varend erfgoed, opdat een nieuwe generatie te zijner tijd de zorg voor de schepen kan overnemen.

Doelstellingen

Wij concretiseren onze missie in de volgende doelstellingen:

- Dagelijks onderhoud en periodieke restauratie van de Hoornse Schouwen.
- Draagvlak creëren voor het behoud van varend erfgoed.
- Beoefenen van ambachtelijke vaardigheden en visserijtechnieken.
- Verwerven van de benodigde middelen, zowel financieel als in natura.

Middelen en financieel beleid

Stichting De Hoornse Schouw is een vrijwilligersorganisatie zonder winstoogmerk. Bestuurders ontvangen geen beloning voor hun diensten. Alle middelen worden uitsluitend aangewend voor het doel van de stichting.

Het vermogen van de stichting bestaat uit de schouwen HN1 en HN20 en de fuikenboten HN1 en HN30. Het startkapitaal is gevormd door een eenmalige schenking van de gemeente Hoorn.

De jaarlijkse exploitatie wordt gedekt uit donaties en inkomsten uit activiteiten. Daarnaast is wordt een reserve opgebouwd voor vervangingsinvesteringen en periodieke restauraties. Voor grote investeringen wordt een beroep gedaan op bijdragen uit sponsoring, subsidies en fondsen. Overige middelen worden verkregen in de vorm van schenkingen, legaten en wat dies meer zij.

Cultuurhistorische activiteiten

Vrijwilligers onderhouden het schip, zeilen (met gasten) en vormen het bestuur van de stichting. Naast deze werkzaamheden zullen wij de volgende cultuurhistorische activiteiten organiseren:

- Vaardagen voor individuele opstappers.
- Groepszeiltochten (max. 6 passagiers per schouw).
- Educatieve activiteiten, w.o. rondleidingen, een lesbrief en excursies.
- Informatie, lezingen, publicaties en presentaties.
- Het onderhouden van een eigen website en pagina's op sociale media.
- Deelname aan evenementen rond de zeilende visserij en varend erfgoed.

Communicatie

Jaarlijks vindt er een donateurs dag plaats, waarbij de stichting de donateurs uitnodigt op het Centrum Varend Erfgoed Hoorn en een presentatie geeft van de activiteiten en ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

Er wordt jaarlijks een nieuwsbrief uitgegeven voor belangstellenden.

Daarnaast heeft Stichting De Hoornse Schouw een eigen website en een actieve pagina op Facebook.

Via folders, persberichten en interviews wordt een breed publiek op de hoogte gebracht van onze doelstelling en activiteiten. Het werven van donateurs en sponsors heeft onze voortdurende prioriteit. Voorts nemen we deel aan culturele netwerken en wordt er samengewerkt met verwante en cultuurhistorische organisaties.

Tot slot

Met de HN1 en de HN20 houden wij niet alleen unieke schepen in de vaart, we houden ook de herinnering levend aan de Zuiderzeecultuur en het ambachtelijk vakmanschap dat samenhangt met deze cultuur. Onze schouwen zijn daar een voorbeeld van.

Hoorn, 7 januari 2025